SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1801

av Magnus Johansson m.fl. (S)

Begränsning av antalet underentreprenörsled i byggbranschen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att begränsa antalet underentreprenörsled till högst två inom bygg- och anläggningsbranschen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka huvudentreprenörens ansvar för arbetsvillkor, arbetsmiljö och regelefterlevnad genom hela entreprenörskedjan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Långa kedjor av underentreprenörer har blivit ett växande problem inom den svenska bygg- och anläggningsbranschen. På vissa byggarbetsplatser kan ett stort antal företag vara involverade i samma projekt, där arbete successivt läggs ut på nya underentreprenörer.

Detta skapar otydliga ansvarsförhållanden och försvårar kontrollen av arbetsvillkor, arbetsmiljö och skatteinbetalningar.

När varje led i entreprenörskedjan ska skapa sin egen vinst ökar dessutom risken för prispress som i slutändan drabbar de som utför arbetet. Långa entreprenörskedjor kan

utnyttjas av oseriösa och kriminella aktörer för att dölja arbetslivskriminalitet, lönedumpning och andra överträdelser.

Samtidigt riskerar seriösa byggföretag, som anställer egen personal och tar ansvar för utbildning och arbetsmiljö, att missgynnas i konkurrensen.

För att komma till rätta med problemen krävs tydligare lagstiftning och ett stärkt ansvar för den som organiserar och leder byggprojektet.

En viktig åtgärd är att begränsa antalet tillåtna underentreprenörsled till högst två. Det skulle skapa bättre förutsättningar för kontroll, tydligare ansvar och en mer transparent byggbransch.

Redan i dag finns exempel på både privata företag och offentliga beställare som ställer krav på begränsade entreprenörskedjor. Trafikverket har exempelvis tillämpat krav på högst två underentreprenörsled inom delar av arbetet med Ostlänken, en ny 16 mil lång dubbelspårig järnväg mellan Järna och Linköping. 18 byggbolag inom Nätverket För Seriösa Byggare har frivilligt åtagit sig att begränsa underentreprenörsleden till två.

Sådana krav bör inte vara beroende av initiativ hos enskilda företag eller enskilda beställare. Det behövs lagstiftning som skapar tydlighet och likvärdiga konkurrensvillkor.

Sverige bör också aktivt verka för gemensamma europeiska regler som motverkar missbruk av långa entreprenörskedjor på hela den europeiska marknaden.

En begränsning av antalet underentreprenörsled behöver kombineras med ett tydligare ansvar för huvudentreprenören. Den som ansvarar för ett byggprojekt ska inte kunna frånsäga sig ansvar för villkoren genom att lägga ut arbete i flera led.

Regeringen bör därför återkomma med lagförslag som begränsar antalet underentreprenörsled till högst två och stärker huvudentreprenörens ansvar genom hela entreprenörskedjan.

Magnus Johansson (S)

Leif Nysmed (S) *Peter Söderström (S)*